

Zpráva o plnění
Národního akčního plánu prevence sebevražd
2020-2030 (NAPPS) za rok 2022

Poznámka k uvedeným aktivitám:

V dokumentu jsou uvedeny:

- a) aktivity spadající do období 2020-2022
- b) aktivity, jejichž realizace byla iniciována a které spadají mimo výše uvedené období

Opatření číslo	Popis opatření NAPPS	Gesce	Termín plnění	Stav plnění Splněno (včetně termínu)/iniciováno/ ve fázi projektového záměru/ neplněno	Způsob plnění (průběh ne/realizace aktivit)	Indikátor splnění dle NAPPS	Výstupy realizace aktivit (čeho se realizací dosáhlo, plnění indikátoru)	Rozpočet dle NAPPS	Výše a zdroj finančních prostředků vynaložených na realizaci aktivit
Opatření 1.1.1	Analýza vlivu způsobu výdeje léčiv obsahujících paracetamol	MZd, NÚDZ, TIS, SÚKL	12/2020	Iniciováno	<p>V roce 2021 proběhla jednání NÚDZ se SÚKL, kdy byla dosažena shoda na tom, že SÚKL vyžádá od ekvivalentních zahraničních institucí informace o zkušenosti s regulací dostupnosti paracetamolu a dopadu této regulace na sebevražedné jednání v populaci.</p> <p>Dále v roce 2022 byl litevskou agenturou lékovým agenturám v EU zaslán dotazník (s termínem vyplnění do konce března 2023) zaměřený na zkušenosti s předávkováním léčivy</p>	Zpráva z analýzy a vyplývající návrh regulačního opatření SÚKL ke způsobu výdeje léčiv s obsahem paracetamolu na základě dat TIS a hlášení od zdravotnických pracovníků		300 000 Kč z kapitoly MZd	

					obsahujícími paracetamol a lékovou politiku vztahující se na tato léčiva (omezení prodeje, velikosti balení apod.). Report z tohoto dotazníku bude připraven v roce 2023 a bude představovat jeden z podkladů pro uvažování o možném opatření v ČR.				
Opatření 1.2.1	Analýza dat Toxikologické informační služby (TIS) ve spolupráci s NÚDZ týkající se záměrných otrav se sebevražděným úmyslem a ustanovení pravidelného poskytování dat a výstupů z analýz pro potřeby Státního ústavu pro kontrolu léčiv (SÚKL)	NÚDZ, TIS	od 1/2022 průběžně do 12/2030	Iniciováno	Byla dosažena shoda na tom, že NÚDZ provede analýzu dat TIS tak, aby byly identifikovány trendy záměrných otrav paracetamolem i jinými látkami jako podklady pro další rozhodování. NÚDZ má v tuto chvíli souhlas etické komise k realizaci analýzy, což byl jeden z požadavků TIS. Ke konci roku 2022 byla obnovena jednání mezi NÚDZ a TIS ve snaze nalézt a ustanovit udržitelné mechanismy analýzy dat ve správě TIS a zveřejňování výstupů z těchto analýz. Dále bylo dokončeno předání dat TIS SÚKLu o hlášeních / konzultacích intoxikace paracetamolem na TIS	Pravidelné výroční publikace založené na analýzách dat TIS. Nastavení sdílení dat a analytických výstupů mezi TIS a SÚKL		300 000 Kč z kapitoly MZd	

					za roky 2020 a 2021 a SÚKL bude dále jednat s TIS o možnostech analýzy a interpretace těchto dat, z toho budou odvozeny případné další kroky.				
Opatření 1.2.2	Analýza dat SŽ o sebevraždách na železnici s cílem identifikace hot-spotů, míst, kde se nejčastěji dějí sebevraždy.	NÚDZ, SŽ	12/2020	Splněno (12/2020)	Analýza hot-spotů byla realizována NÚDZ na datech za roky 2007-2017 poskytnutých SŽ. SŽ průběžně sbírá data o sražených osobách jako podklady pro rozhodování o dalších preventivních opatřeních na železnicích.	Publikace analýzy dat o sebevraždách na železnici identifikující hot-spoty	Existuje analýza hot-spotů NÚDZ jako podklad pro další jednání o vhodných opatřeních na železnici, SŽ sbírá data o sražených osobách na železnici. Bylo dosaženo shody na tom, že publikace těchto citlivých dat není žádoucí.	Bez dopadu na rozpočet	0 Kč
Opatření 1.3.1	Pilotní projekt intervence na tzv. hotspotech, místech, kde jsou nejčastěji páčány	MD, NÚDZ, SŽ	Průběžně do 12/2030	Iniciováno, předpoklad splněn (opatření 1.2.2)	Analýza hotspotů byla realizována v rámci opatření 1.2.2. V roce 2022 byla iniciována jednání mezi SŽ, NÚDZ a MD (která	Realizace pilotního projektu na třech lokacích, zpráva z projektu, doporučení pro další		40 000 000 Kč z kapitoly MD	

	<p>sebevraždy. Tato intervence bude založena zejména na omezení přístupu k lokalitě, zvýšení pravděpodobnosti zásahu a motivování k vyhledání pomoci.</p>				<p>pokračují také v roce 2023). Na této platformě byly vytipovávány SŽ hotspoty a připravována realizace dalších opatření.</p> <p>V intencích zapojení všech klíčových aktérů MD oslovilo k součinnosti odborné pracoviště ČD a to zejména v souvislosti s problematikou vyšetřování incidentů specialisty ČD. Dále je řešena zejména problematika prevence a postupu zaměstnanců ČD v koordinaci s IZS a SŽ včetně péče o zaměstnance – strojvedoucích, vlakových čet a obslužného personálu v rámci debriefingu po události apod.</p> <p>Jednání probíhají kontinuálně, MD jako ÚSÚ v rámci koordinační role připravuje další báze spolupráce.</p>	<p>implementaci této praxe</p>			
--	---	--	--	--	--	--------------------------------	--	--	--

					<p>V roce 2022 byl dále připravován obsah školení a modely/nástroje komunikace uvnitř/vně - v rámci správce infrastruktury, dopravce i cestující veřejnosti.</p> <p>V rámci projektu JA ImpleMENTAL, jehož se účastní MZ a NÚDZ, se na podzim roku 2022 konal mezinárodní workshop zaměřený na možnosti prevence sebevražd na železnici, na němž byl přítomen také zástupce SŽ.</p>				
Opatření 1.4.1	Vytvoření jednotného manuálu bezpečného prostředí pro oddělení akutní psychiatrické péče, jehož součástí budou obrazové ukázky a příklady různých řešení a konkrétních	MZd, NÚDZ	12/2021	Iniciováno	Existuje Příloha standardu akutní lůžkové psychiatrické péče, která postihuje také otázky bezpečnosti, avšak bez obrazových ukázek a příkladů různých řešení a realizací. Do budoucna je tedy žádoucí dopracování materiálu do komplexnější podoby s praktickými ukázkami a jeho šíření prostřednictvím setkání manažerů sledování	Existence manuálu bezpečného prostředí. Představení manuálu prostřednictvím setkání manažerů sledování kvality a bezpečí poskytovaní zdravotní péče a jiných klíčových pracovníků relevantních		400 000 Kč z kapitoly Mzd	

	realizací v ČR i zahraničí.				kvality a bezpečí poskytování zdravotní péče a jiných klíčových pracovníků relevantních služeb.	služeb. Materiál bude volně dostupný online			
2.1.4	Zajištění návaznosti služeb po propuštění z hospitalizace pro psychiatrické onemocnění prostřednictvím pilotního projektu financovaného z výzvy MPSV; v případě osvědčení pilotu šíření této praxe	MZd	12/2028	Ve fázi projektového záměru	V roce 2022 byl na roky 2024-2028 za NÚDZ zpracován projektový záměr, v jehož rámci by měla být realizována pilotáž, která by zajišťovala návaznost služeb po propuštění z hospitalizace pro psychiatrické onemocnění.	Zpráva z projektu, doporučení pro širší implementaci této praxe		N/A z projektů reformy psychiatrické péče	
Opatření 2.1.6	Realizace pilotního projektu podpůrné skupiny pro osoby po pokusu o sebevraždu v rámci systému psychiatrické péče se zapojením peer pracovníka a psychoterapeuta	MZd, NÚDZ, zainteresované subjekty	12/2030	Iniciováno, avšak od projektového záměru bylo v roce 2022 upuštěno.	Z diskuse s experty z praxe vyplynulo, že vytvářet skupiny pro osoby po pokusu o sebevraždu s sebou nese značná rizika. V připravovaném projektu je na tuto skupinu však cíleno inovativní opatření zaměřené na kontinuitu péče a minimalizaci rizik po propuštění z hospitalizace (nejen pro pokus o sebevraždu).	Realizace pilotního projektu čtyř podpůrných skupin fungujících po dobu alespoň jednoho roku, zpráva z projektu, doporučení pro širší implementaci této praxe Tento indikátor je aktuálně irelevantní		20 000 000 Kč z kapitoly MZd	

Opatření 2.1.8	Vývoj a pilotní testování vzdělávacího programu (psychoedukace) pro blízké a rodinné příslušníky osob po sebevražděném pokusu.	MZd	Průběžně do 2030	Ve fázi projektového záměru	V současnosti je na roky 2024-2028 za NÚDZ a MZd zpracováván projektový záměr, v jehož rámci by měla být realizována pilotáž, která by zajišťovala vývoj a pilotní testování svépomocných skupin pro pozůstalé po sebevraždě v rámci systému psychiatrické péče se zapojením peer pracovníka a psychoterapeuta.	Existence vzdělávacího programu pro blízké a rodinné příslušníky osob po sebevražděném pokusu, realizace pilotního testování v rámci tří psychiatrických nemocnic (alespoň 100 účastníků v každé nemocnici), zpráva z projektu, doporučení pro další implementaci této praxe		18 000 000 Kč z kapitoly MZd	
Opatření 2.2.1	Zajistit dostupnost na důkazech založených informací o problematice sebepoškození, sebevražděnosti a jejich prevence včetně odkazů na pomoc v krizi nebo při výskytu sebevraždy na pracovišti nebo	MZd, NÚDZ, zainteresované subjekty	12/2028	Splněno	10.9. 2022 byl v rámci realizace projektu JA ImpleMENTAL NÚDZ spuštěn web www.sebevrazdy.cz . Web obsahuje ověřené informace založené na evidenci pro laickou i odbornou veřejnost a odkazy na pomoc v krizi, včetně online chatu/poradny pro osoby v krizi. Web je integrován také do portálu NZIP: https://www.nzip.cz/doporuceny-zdroj/399-prevence-sebevrazd	Oblast sebepoškození a sebevražděnosti a jejich prevence včetně odkazů na pomoc je pokryta v portálu NZIP	Od spuštění webu 10.9. 2022 do konce roku 2022 navštívilo web přes 2700 lidí (zejména z Prahy, Brna a Kladna) - nejvíce byly navštěvovány stránky "pomoc" a	1 000 000 Kč z kapitoly MZd	Přesnou částku nelze vyčíslit, web byl vytvořen pracovníky NÚDZ a MZ v rámci jejich zapojení do projektu JA ImpleMENTAL.

	ve školském prostředí prostřednictvím Národního zdravotního informačního portálu (NZIP).						"sebevražda"		
Opatření 3.1.3	Formulace dodatku k Metodickému doporučení primární prevence rizikového chování u dětí a mládeže MŠMT o problematice sebevraždy a vhodných postupů v případě výskytu jevu sebepoškozování nebo dokonané sebevraždy včetně odkazů na odborníky.	MŠMT, NÚDZ, NPI ČR, zainteresované subjekty	12/2022	Iniciováno	<p>V roce 2022 byla NÚDZ koordinována tvorba dodatku k Metodickému doporučení primární prevence rizikového chování u dětí a mládeže MŠMT o problematice sebevraždy a vhodných postupů v případě výskytu jevu sebepoškozování nebo dokonané sebevraždy včetně odkazů na odborníky.</p> <p>Ve spolupráci NÚDZ a NPI ČR dále vznikl akreditovaný seminář/webinář „Sebepoškozování a sebevražedné jednání u dospívajících a jeho prevence“. V roce 2022 byl vzdělávací program v rozsahu 6 hodin realizován celkem 10x.</p> <p>Dále NPI v roce 2022 realizovalo:</p>	Existence dodatku k metodickému doporučení NPI ČR		100 000 Kč z kapitoly MŠMT	<p>Náklady na tvorbu dodatku k Metodickému doporučení nelze přesně vyčíslit, tvorbu dodatku koordinovali pracovníci NÚDZ v rámci jejich zapojení do projektu JA ImplementAL.</p> <p>Náklady na semináře/webináře: „Sebepoškozování a sebevražedné jednání u</p>

					<ul style="list-style-type: none"> - 2x akreditovaný webinář „Specifika komunikace s dospívajícími s depresivním prožíváním a sebepoškozováním” v rozsahu 8 hodin. - 2x akreditovaný webinář „Téma smrti jako součást krizového plánu školy” v rozsahu 8 hodin - 2x neakreditovaný webinář „Psychologie traumatu, možnosti diagnostiky a intervence v prostředí školy” v rozsahu 8 hodin - 1x neakreditovaný seminář „Krizová intervence ve škole” v rozsahu 24 hodin 				<p>dospívajících a jeho prevence” - 80 000 Kč z rozpočtu NPI ČR.</p> <p>„Specifika komunikace s dospívajícími s depresivním prožíváním a sebepoškozováním” - 26 000 Kč z rozpočtu NPI ČR</p> <p>„Téma smrti jako součást krizového plánu školy” - 24 000 z rozpočtu NPI a projektu NPI ČR UNICEF</p> <p>„Psychologie traumatu, možnosti diagnostiky a intervence v prostředí</p>
--	--	--	--	--	---	--	--	--	--

									školy" - 20 000 z projektu NPI ČR UNICEF „Krizová intervence ve škole" - 45 000 z projektu NPI ČR UNICEF
Opatření 3.1.4	Výběr, překlad a validizační studie nástroje screeningu suicidálního rizika pro potřeby užití praktickými lékaři a pracovníky ve školství. Uspořádat sérii školení k práci s vybraným nástrojem.	MZd, MŠMT, NÚDZ	Do roku 12/2030	Ve fázi projektového záměru	Z diskuse s experty z praxe vyplynulo, že a) pracovníci ve školství nemusí být nutně kompetentní k vykonávání screeningu, b) chybí jim obecnější znalosti. V tomto smyslu je v připravovaném projektu (na období 2024-2028) prioritizováno vzdělávání, které se u těchto cílových skupin bude zaměřovat na zvyšování kompetencí. To by mělo ve výsledku vést k vyššímu zachytu osob ohrožených sebepoškozováním a sebevražedným jednáním.	Existence zprávy z validizační studie, do roku 2030 je proškoleny 5000 praktických lékařů a 3000 pracovníků ve školství		5 000 000 Kč z kapitoly MZd, 5 000 000 Kč z kapitoly MŠMT	

Opatření 4.1.1	Ustanovení informačního systému zaměřeného na shromáždění a prezentaci dat pro sebepoškození , suicidální pokusy a dokonané sebevraždy v souladu s opatřením 1.5.2 NAPDZ.	MZd, ÚZIS, ČSÚ	6/2022	Iniciováno	<p>V rámci mezinárodního projektu JA ImpleMENTAL byl v roce 2022 ve spolupráci MZd, NÚDZ a ÚZIS vytvořen profil ČR, zahrnující vybraná data k sebevražednosti a sebepoškození. Na základě této spolupráce a konzultace s dalšími relevantními organizacemi byl dále definován soubor indikátorů, jež je vhodné pro český kontext pravidelně sbírat.</p> <p>Současně byly identifikovány další možné oblasti, kde lze získat relevantní data k monitorování rozsahu sebevražedného jednání v ČR. ČSÚ poskytuje ÚZIS ČR data podle smlouvy o vzájemném poskytování statistických informací.</p>	Fungující informační systém ve správě ÚZIS, ve kterém budou shromažďována relevantní data k problematice sebevražednosti a sebepoškození		1 000 000 Kč, zdroj ESF	
Opatření 4.1.2	Metodika zvýšení kvality dat o počtech sebevražd na železnicích a její implementace	MZd, MD, ÚZIS, SŽ, ČSÚ	12/2024	Iniciováno	Doposud proběhla na úrovni ÚZIS a ČSÚ komparace dat SŽ a informačního systému/registru List o prohlídce zemřelého. Z ní je patrné, že část úmrtí	Existence metodiky pro zvýšení kvality dat o počtech sebevražd na železnicích, aktéři vykazující		500 000 Kč z kapitoly MZd	

					<p>vedených SŽ jako sebevražda je v oficiálních datech evidována jako úmrtí v důsledku dopravní nehody. Další postup vyžaduje spolupráci SŽ a NÚDZ s cílem zjistit, jakou metodiku SŽ používá pro identifikaci suicidálních záměrů a následně společně s ÚZIS a ČSÚ diskutovat, zda a jaké možnosti existují pro zajištění vyšší kvality dat, tj. méně rozdílů v uváděných příčinách úmrtí na obou stranách.</p> <p>Z dosavadní analýzy provedené ČSÚ / ÚZIS již vyplynula některá opatření, která byla během roku 2022 aplikována při určování základní příčiny smrti a kódování úmrtí - byl rozšířen systém kontrol úmrtí na sebevraždy a aplikován na zpracování dat za roky 2020 až 2022.</p>	<p>data o sebevraždách na železnici tuto metodiku implementovali a řídí se jí při vykazování</p>			
Opatření 4.1.3	Validační studie dat o	MZd, ÚZIS,	12/2026	Iniciováno	Byla realizována kontrola dat za období 2016-2020, zda úmrtí na sebevraždu	Závěrečná zpráva z validační studie, existence		1 500 000 Kč z kapitoly MZd	

	sebeпоškozování a sebevražedných pokusech	NÚDZ, MPSV			nebylo skryté v rámci Listu o prohlídce zemřelého (například v deskriptivní části). Byly připraveny a aplikovány základní mechanismy pro validaci zpracovávaných dat. Tato aktivita bude pokračovat v dalších letech a ve spolupráci s dalšími institucemi.	metodiky kódování dat o sebeпоškozování a sebevražedných pokusech zajišťující validní data napříč službami, tato metodika je implementována napříč službami a je respektována při vykazování dat			
Opatření 4.1.4	Pravidelné výroční reportování o problematice sebeпоškozování, sebevražedných pokusů a sebevražd	MZd, ÚZIS, ČSÚ, NÚDZ	Průběžně do 2030	Iniciováno	Navazuje na opatření 4.1.1; V roce 2022 v byl v rámci mezinárodního projektu JA ImpleMENTAL ve spolupráci MZd, NÚDZ a ÚZIS vytvořen profil ČR, zahrnující vybraná data k sebevražednosti a sebeпоškozování. Na základě této spolupráce a konzultace s dalšími relevantními organizacemi bude dále definován soubor indikátorů, jež je vhodné pro český kontext pravidelně sbírat a započata publikace pravidelného výročního reportování - první report by měl být vydán ke konci roku 2023	Výroční zprávy o vývoji problematiky na základě analýzy dostupných dat s určením ohrožených skupin obyvatelstva		100 000 Kč/rok z kapitoly MZd, celkem 1 000 000 Kč	

Opatření 4.2.1	Jedním z členů Rady vlády pro duševní zdraví je odborník na problematiku sebepoškozování, sebevraždy a možnosti prevence, který zajišťuje dohled a koordinaci preventivních aktivit specifikovaných v NAPPS v souladu s širším děním v oblasti péče o duševní zdraví.	MZd, Rada vlády pro duševní zdraví	06/2020	Splněno (8/2020)	RVDZ byla ustanovena 8. 10. 2019. Odborník na problematiku sebepoškozování, sebevraždy a možnosti prevence za NÚDZ byl jako člen přidán změnou Statutu 24. 8. 2020. 16.11.2022 schválila vláda změnu Statutu RVDZ. Vedle změny názvu na Národní radu pro duševní zdraví došlo i ke změně členství. S ohledem na širší řešené problematiky byl odborník na problematiku sebevraždy, sebepoškozování a problematiku prevence nahrazen odborníkem na problematiku veřejného zdraví v oblasti duševního zdraví. I zde je obsaženo téma prevence sebevražd.	Členem RVDZ je odborník na problematiku sebepoškozování, sebevraždy a možnosti prevence, který zajišťuje dohled a koordinaci preventivních aktivit specifikovaných v NAPPS v souladu s širším děním v oblasti péče o duševní zdraví	Odborník na problematiku sebepoškozování, sebevraždy a možnosti prevence je členem v RVDZ.	Bez dopadu na rozpočet	
-------------------	---	------------------------------------	---------	------------------	--	---	--	------------------------	--